

Reactie Partos op de Rijksbegroting Buitenlandse Zaken 2009

Amsterdam, 9 oktober 2008

Geacht lid van de Vaste Kamercommissie Buitenlandse Zaken,

Ontwikkelingssamenwerking alleen kan armoede en ontwrichtende ongelijkheid niet de wereld uit helpen. Dat was al langer bekend. Structurele vorderingen op dit terrein kunnen alleen worden geboekt door eensgezinde en gemeenschappelijke maatregelen van zowel het hulpverlenende als het hulpbehoevende land. Sterker nog, blijvende en duurzame resultaten zullen alleen tot stand kunnen komen wanneer deze maatregelen *in beide landen* geen enkel aspect van het economische en sociale leven principieel ontzien. Er zullen kortom wereldwijd hervormingen moeten plaatsvinden in de manier waarop landen hun industrie en landbouw organiseren, in de handel en in het bankwezen, op het gebied van werkgelegenheid en fiscaliteit, in het onderwijs, de volksgezondheid en de bouw, in wetenschap en technologie.¹ Kijkend naar de Rijksbegroting, constateren onze leden dat binnen dit kabinet minister Koenders de enige is die zich verantwoordelijk voelt voor deze geïntegreerde benadering van ontwikkelingsamenwerking.

Middels deze brief willen wij het beleid van de minister voor Ontwikkelingssamenwerking dan ook uitdrukkelijk ondersteunen en de prioriteiten van de Nederlandse regering dienaangaande onderschrijven. Maar helaas komen ontwikkelingsprocessen niet door ontwikkelingsamenwerking alléén van de grond. Ook al is ontwikkelingsamenwerking een cruciale factor en een onmisbare katalysator voor gewenste veranderings- en emancipatieprocessen, de effecten ervan worden maar al te vaak te niet gedaan door beleid op andere terreinen. Op dit punt willen wij u graag herinneren aan het *Akkoord van Schokland* dat 30 juni 2007 door diverse kabinetsleden is ondertekend. Van een kabinet dat het buitenlandbeleid als eerste pijler van het coalitieakkoord heeft gedefinieerd en op Schokland publiekelijk verschillende akkoorden aangaande het behalen van de Millenniumdoelen heeft gesloten, mogen inspanningen worden verwacht die aanmerkelijk boven de huidige uitstijgen. Ontwikkelingsamenwerking is immers een zaak van alle ministeries, anders blijven de ambities bij woorden.

Onze leden pleiten daarom voor een meer kabinetsbrede inzet voor ontwikkeling en armoedebestrijding, en roepen ook het Nederlandse bedrijfsleven op om hierin zijn verantwoordelijkheid te nemen. Veranderingen in de handelspolitiek, in het Europees landbouwbeleid, maar ook op het terrein van defensie, milieu en buitenlandse politiek blijven noodzakelijk zolang resultaten van ontwikkelingsamenwerking nog worden ondergraven door tegenstrijdig beleid op andere terreinen. De concrete beleidsaanbeveling van Partos is dan ook dat het bevorderen van beleidscoherentie meer aandacht krijgt. Deze aandacht zou in het kader van het kabinetsbrede project *De Millenniumdoelen dichterbij* een passende uitwerking kunnen krijgen. Op parlementair niveau valt hier te denken aan een jaarlijkse rapportage over coherentie-thema's aan de Tweede Kamer, gevolgd door bespreking van deze

¹ Deze regels zijn een vrije vertaling van artikel 7 van resolutie 2626, aangenomen op de Algemene Vergadering van de VN op 24 oktober 1970.

rapportage met meerdere verantwoordelijke commissies (dus niet alleen de BuZa-commissie, maar ook bijvoorbeeld met LNV, EZ, Defensie en VROM). Op regeringsniveau zou, via een aparte taakgroep onder leiding van de minister voor Ontwikkelingssamenwerking, de coherentie-agenda van de andere ministers nadrukkelijker dan nu het geval is aan de orde kunnen worden gesteld. Ook kan de HGIS-nota in dit opzicht - door de beleidskeuzes die eraan ten grondslag liggen explicieter te maken - een meer beleidsvormend karakter krijgen.

Tevens vraagt Partos wederom uw aandacht voor het oneigenlijk gebruik van de OS-gelden. Twee van de meest in het oog springende voorbeelden hiervan zijn dit jaar de kwijtschelding van EKI-schulden en de middelen voor duurzame energievoorziening.

Om met het eerste voorbeeld te beginnen: in internationaal verband (EU, WTO) is afgesproken dat de exportkredietfaciliteit kostendekkend moet opereren. Dit betekent dat alle schades, kwijtscheldingen en andere operationele kosten gedekt dienen te worden door de inkomsten uit premies, provisies en provenuen, waaronder terugbetaalde vorderingen. Om hieraan opvolging te geven, dient een adequaat gedeelte van deze inkomsten te worden gereserveerd ten behoeve van schuldkwijtschelding. Dit is tot op heden echter niet gebeurd. De inkomsten uit premies e.d. vloeien momenteel nog steeds naar de algemene middelen en schuldkwijtschelding komt nog steeds ten laste van het OS-budget, hoewel iedere politieke basis hier dus aan ontbreekt. Partos is van mening dat, zolang de inkomsten uit premies e.d. naar de algemene middelen gaan, ook de schuldkwijtschelding dááruit zou moeten worden betaald, en niet uit de OS-begroting. Aan de ODA-toerekening van de kwijtschelding van EKI-schulden dient zo snel mogelijk een einde te worden gemaakt.

Zonder van de exportkredietfaciliteit een ontwikkelingsinstrument te willen maken, betekent coherent beleid in dit kader bovendien dat - bij het bevorderen van de Nederlandse export - de gesteunde transacties óók op ontwikkelingsrelevantie worden getoetst.

Wat betreft duurzame energie wordt in het regeerakkoord voor de gehele regeerperiode, bovenop het bestaande budget voor ontwikkelingssamenwerking, 500 miljoen euro uitgetrokken voor schone energie voor ontwikkelingslanden. Uit de Rijksbegroting 2009 blijkt nu echter dat van de 100 miljoen euro die voor duurzame energieprojecten in ontwikkelingslanden is uitgetrokken, de helft uit de reguliere OS-begroting komt, en wel uit het gedeelte dat bestemd is voor natuur en milieu. Nadat sanitaire voorzieningen hier al stiefmoederlijk waren ondergebracht, volgt nu dus duurzame energie. Zodoende blijft er steeds minder over voor de oorspronkelijke, uiterst belangrijke doelstelling van deze post.

Wij wensen u een goed, inhoudelijk debat toe over de begroting Buitenlandse Zaken en zijn uiteraard graag bereid om de onderwerpen die in deze brief kort de revue passeren, toe te lichten. Voor vragen kunt u te allen tijde contact met ons opnemen.

Met vriendelijke groet,
namens Partos

Marie-Trees Meereboer,
directeur

